

Enheten för verksjuridik och tillstånd
Maria Eriksson, 010-730 91 67
arbetsmiljoverket@av.se

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till s.sf@regeringskansliet.se

Remiss – En ändamålsenlig arbetsskadeförsäkring – för bättre ekonomisk trygghet, kunskap och rättssäkerhet (SOU 2023:53)

Sammanfattning

Arbetsmiljöverket har givits möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet ”En ändamålsenlig arbetsskadeförsäkring – för bättre ekonomisk trygghet, kunskap och rättssäkerhet (SOU 2023:53)“.

Arbetsmiljöverket har granskat betänkandet huvudsakligen utifrån verkets roll som förvaltnings- och tillsynsmyndighet för arbetsmiljö- och arbetstidsregler och tar här inte ställning till de mer försäkringsrättsliga aspekterna.

De förslag på författningsändringar som föreslås i utredningen berör inte Arbetsmiljöverket i någon större utsträckning. Dock önskar Arbetsmiljöverket kommentera utredningens förslag på ändring i lag angående undantagen för psykisk och psykosomatiska skador samt smitta, frågan kring vilka som bör ingå i ett arbetsskaderåd samt kapitel 15 beträffande statistik.

Kortfattat framförs följande.

- Arbetsmiljöverket tillstyrker förslaget att undantagen för psykiska och psykosomatiska skador samt smitta tas bort.
- Arbetsmiljöverket ställer sig positivt till att ingå i ett nytt arbetsskaderåd.
- Arbetsmiljöverket kommenterar frågor kring statistik, en eventuell ny utredning samt påtalar felaktigheter i utredningen.

Arbetsmiljöverkets synpunkter och ställningstaganden

Arbetskadeprövningens behov av kunskapssammanställningar (kap 10)

Utredningen föreslår att ett arbetsskaderåd ska bildas för att sammanställa väl utbredda uppfattningar om arbetsmiljöns betydelse för sjukdom bland professioner med relevanta specialistkunskaper. Utredningen föreslår att Arbetsmiljöverket ska ingå. Arbetsmiljöverket ser en medverkan i rådet som en naturlig del av myndighetens samverkan med andra aktörer, bland annat Försäkringskassan. Mot denna bakgrund tillstyrker Arbetsmiljöverket utredningens förslag i denna del.

Undantaget vid vissa psykiska och psykosomatiska skador (kap.11)

Arbetsmiljöverket tillstyrker förslaget att undantaget vid vissa psykiska och psykosomatiska skador tas bort. Arbetsmiljöverket delar utredningens uppfattning att resultatet av att ta bort undantaget i större utsträckning kommer att omfatta de faktiska riskerna i arbetslivet och därigenom sannolikt i större utsträckning kommer att spegla arbetsmiljöns betydelse för ohälsa. Risker i arbetsmiljön kan därigenom lättare identifieras, vilket Arbetsmiljöverket välkomnar.

Undantaget vid smittor (kap.12)

Arbetsmiljöverket tillstyrker förslaget att undantaget vid skada orsakad av smitta tas bort. Arbetsmiljöverket delar utredningens uppfattning att förslaget innebär att reella risker för varaktiga skador till följd av smitta i arbetsmiljön då lättare kan identifieras.

Behovet av förbättrad arbetsskadestatistik (kap. 15)

Arbetsmiljöverket anser att kapitlet är mycket genomarbetat och på ett bra sätt sammanfattar de för- och nackdelar som de inblandade systemen för statistik besitter. De olika aktörerna som tillhandahåller liknande statistik såsom Arbetsmiljöverket, Försäkringskassan samt Afa Försäkring styrs av olika mål och lagar och flera olika datakällor används, vilket gör det svårt för utomstående att sätta sig in i problematiken med olika siffror.

Arbetsmiljöverket instämmer i de slutsatser som utredningen gör angående underrapportering och överrapportering av arbetsskador i statistiken samt orsaken därtill. Förtydligas bör dock att anledningen till överrapporteringen till stor del sannolikt är orsakad av de skador där sambandet mellan skadan och arbetet är svårbedömt, som vid arbetssjukdom. Orsaken till underrapporteringen torde delvis vara att det saknas incitament för den skadade att faktiskt anmäla en inträffad arbetsskada.

Statistiska uppgifter rörande arbetsskador levereras även till Eurostat. Med anledning av Sveriges underrapportering av anmälda arbetsolyckor sker en uppräknig av arbetsskadorna med hjälp av vikter i syfte att siffrorna ska bli jämförbara med övriga medlemsländer. Dock tillkommer även den problematik som orsakas av beräkningen av sjukdagar. Arbetsmiljöverket, Statistiska centralbyrån och Försäkringskassan samkör här sina system, men då det endast finns tillgång till sjukdagar efter två veckor på grund av sjuklöneperioden samt enbart viss information om den korta sjukfrånvaron resulterar det i att Sveriges underlag som lämnas till Eurostat avseende sjukdagar kopplade till arbetsolyckan är bristfälligt.

Arbetsmiljöverket är medvetna om svårigheten för arbetsgivaren att avgöra vad som ska anmälas till Arbetsmiljöverket enligt 3 kap. 3 a § Arbetsmiljölagen. Arbetsmiljöverket har dock startat en intern utredning i syfte att hjälpa arbetsgivare att kunna bedöma vad som är att se som en allvarlig händelse i arbete.

Utredningen föreslår att uppgift om födelseland bör samlas in i arbetsskadestatistiken. Arbetsmiljöverket har tidigare, fram till och med 1990-talet, samlat in denna typ av uppgift i samband med anmälan om arbetsskada. Uppgiften var dock bristfälligt ifylld vilket gjorde att den togs bort från arbetsskadeanmälan. Arbetsmiljöverket anser att samkörning mellan olika system är ett bättre sätt att inhämta uppgifter om födelseland. Vid ett sådant förfarande behöver man emellertid utreda frågor avseende sekretess och dataskydd.

Med anledning av ovanstående delar Arbetsmiljöverket utredningens rekommendation att en utredning bör tillsättas med uppdrag att se över de möjligheter som finns för att kunna skapa tillförlitlig statistik över förekomsten av arbetsskador samt risker i arbetsmiljön.

Slutligen finns några felaktigheter i texten i kapitel 15:

- På sidan 1133 står att: *"Arbetsmiljöverket samlar anmälningarna om arbetsskador i Informationssystemet om arbetsskador (ISA) och tar fram statistik om dessa skador sedan 2001."*

På sidan 1157 står att: *"Arbetsmiljöverket officiella arbetsskadestatistik bygger på anmälda arbetsskador som samlas in sedan 2001..."*

På sidan 1158 står att: *"Anmälningarna om arbetsskador som sedan 2001 samlas in av Arbetsmiljöverket i ISA innehåller information om olycksfall i arbetet sedan 1906."*

Arbetsmiljöverket tog över ansvaret för Sveriges officiella arbetsskadestatistik redan 1979 och har sedan dess samlat in och tagit fram statistik ur ISA. Däremot framställdes Arbetsmiljöverkets arbetsskaderapporter av Statistiska centralbyrån fram till år 2000.

- På sidan 1136 står det att: *"Mer än 50 procent har alltså ansett sig ha en arbetsskada utan att skadan har anmälts till Arbetsmiljöverket."*

En arbetsskada enligt Socialförsäkringsbalken anmäls till Försäkringskassan och inte till Arbetsmiljöverket.

- På sidan 1141 framkommer vissa felaktigheter och oklarheter avseende hanteringen av arbetsskadeanmälan: *"När Försäkringskassan fått en anmälan ska det inträffade anmälas vidare till Arbetsmiljöverket."*

Arbetsmiljöverket erhåller skannade kopior av anmälda arbetsskador som inkommit till Försäkringskassan i pappersform och Försäkringskassan får i sin tur en kopia av anmälningar om arbetsskada som inkommit till Arbetsmiljöverket via webben.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av vik generaldirektören Håkan Olsson. I den slutliga handläggningen har även chefsjurist Eva Nilsson och enhetschef Johanna Ingemansson Christiansson deltagit. Föredragande har varit Maria Eriksson.

Håkan Olsson

Maria Eriksson

Kopia skickad till:
Arbetsmarknadsdepartementet